

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Spînu Oleg în numele părții vătămate Prepeliță Constantin, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Lazari Alexandru Xxxxx, născut la xxxx, originar din r-nul xxxx, s. xxxx, domiciliat în mun. xxx, str. xxxx, xxx, xxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 18.10.2017 – 18.04.2018 (prima instanță);
2. 24.04.2018 – 05.06.2018 (instanța de apel);
3. 30.07.2018 – 17.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 18 aprilie 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Lazari Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă de 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

1.1. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că inculpatul Lazari Alexandru la 20.06.2017, aproximativ la ora 15:30, aflându-se pe teritoriul stației de deservire tehnică auto de pe str. șos. Hîncești 258, or. Durlești, mun. Chișinău, urmărind scopul vătămării integrității corporale a lui Prepeliță Constantin, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, în urma unui conflict iscat spontan, i-a aplicat acestuia, în repetate rânduri și la intervale diferite de timp, multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste corp, provocându-i conform raportului de constatare nr. 1514/D din 01.09.2017, traumă asociată: cranio-cerebrală prin comoție cerebrală, fractura

peretelui inferior a sinusului zigomatic pe stânga, fractura peretelui inferior a orbitei stânga, fractura apofizei maxilare a osului zigomatic pe stânga cu deplasare minimă, hemosinus parțial pe stânga, complicată cu neuropatie traumatică a ramurii II a nervului trigemen, edem echimotic și excoriație la nivelul feței, echimoze la nivelul buzei superioare pe stânga, echimoză retroauricular pe stânga, excoriații la nivelul cutiei toracice pe dreapta și în regiunea lombară pe dreapta, plagă contuză la nivelul genunchiului drept, excoriații multiple la nivelul membrelor inferioare bilateral, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare medie.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Lazari Alexandru în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, adică vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă.

2. Sentința prime instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1. Procuror, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Lazari Alexandru să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, și să-i fie stabilită o pedeapsă de 3 ani închisoare, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei, pe o perioadă de probațiune de 3 ani și să fie încasat din contul lui Lazari Alexandru suma de 1088 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru plata efectuării rapoartelor de constatare și de expertiză judiciară în prezenta cauză penală.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- argumentarea instanței de judecată că doar o pedeapsă privativă de libertate este în măsură să-l facă pe inculpat să realizeze gravitatea faptelor comise și să-l determine să-și schimbe atitudinea față de conduita sa în raport cu semenii săi nu este suficientă pentru a aplica o pedeapsă privativă de libertate;

- instanța de judecată nu a luat în considerare prezența circumstanțelor atenuante, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, recunoașterea vinovăției de către inculpat;

- circumstanțe ce îl caracterizează din punct de vedere pozitiv pe inculpat sunt: inculpatul are la întreținere un copil minor, este căsătorit, e angajat în câmpul muncii, anterior nu a fost judecat, nu se află la evidență la medicul psihiatru și narcolog;

- cauza penală a fost examinată prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fapt ce a absolvit statul de un șir de cheltuieli legate de examinarea cauzei penale;

- inculpatul Lazari Alexandru a contribuit activ prin denunțare la descoperirea unor fapte de corupere săvârșite în legătură cu investigarea cazului enunțat. Atât la urmărirea penală cât și pe parcursul examinării cauzei penale în instanța de judecată nu au fost stabilite careva circumstanțe agravante;

- în prezența numai a circumstanțelor atenuante și a datelor ce îl caracterizează din punct de vedere pozitiv pe inculpat, instanța de judecată a pronunțat o sentință contrar prevederilor legale sub aspectul individualizării pedepsei penale aplicându-i o pedeapsă cu închisoarea;

- pentru a fi întocmite și anexate la materialele cauzei penale raportul de constatare nr.2547 din 21.06.2017, raportul de constatare nr. 1449/D din 06.07.2017 și raportul de expertiză judiciară nr. 1514/D din 01.09.2017, au fost efectuate acțiuni procesuale cum ar fi numirea acestora, la fel, acestea au fost întocmite de expert, fapte care cad expres sub incidența art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală, din care considerent, aprecierea instanței că prevederile legale care sunt enumerate în dispoziția art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală, nu prevăd cheltuieli suportate la efectuarea expertizelor judiciare, sunt greșite;

- aprecierea instanței că art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală, nu prevede cheltuieli suportate la efectuarea expertizelor judiciare, este combătut și prin prevederile art. 162 alin. (2) Cod de procedură penală, conform căroră, valoarea obiectelor alterate, deteriorate sau pierdute în urma efectuării expertizei și a altor acțiuni legale se atribuie la cheltuielile judiciare. Dacă aceste obiecte au aparținut învinutului, inculpatului sau persoanei civilmente responsabile, contravaloarea acestora nu se restituie. Dacă aceste obiecte au aparținut altor persoane, contravaloarea lor se restituie din bugetul de stat și poate fi încasată de la condamnat sau de la partea civilmente responsabilă. Aceste prevederi legale, privite în coroborare cu prevederile art. 227 alin. (2) din Codul de procedură penală, indică expres că cheltuielile suportate la efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi calificate ca cheltuieli judiciare;

- este fapt notoriu, că ridicarea încrederii populației în instituțiile statului este unul din obiectivele de bază ale Republicii Moldova la momentul actual, însă, acțiunile comise de inculpat știrbesc din acest obiectiv, din care considerent acesta urmează să suporte absolut toate consecințele unei condamnări penale, inclusiv și suportarea cheltuielilor judiciare;

- urmare a acțiunilor lui Lazari Alexandru, a fost necesară implicarea unui mecanism întreg compus din organul de urmărire penală, procuror, care au fost nevoiți să efectueze acțiuni de urmărire penală pentru a investiga faptele acestuia, toate aceste acțiuni generând cheltuieli din partea statului, care în mod normal ar urma de a fi recuperate, suma de 1088 lei constituind doar o mică parte din acele cheltuieli pe care Legea permite de a o restituie.

2.2. Avocatul Spînu Oleg în numele părții vătămate Prepeliță Constantin, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă de 3 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- instanța nu poate reține în calitate de circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției de către inculpat, or judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la urmărirea penală, care are ca premisă recunoașterea faptelor indicate în rechizitoriu, astfel în acest caz pedeapsa care urmează a fi aplicată inculpatului trebuie să fie stabilită în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care stabilește o pedeapsă redusă, luându-se în considerare recunoașterea faptei, iar reținerea în calitate de circumstanță atenuantă și recunoașterea vinovăției ar însemna acordarea dublei valențe juridice uneia și aceleiași circumstanțe de fapt;

- având în vedere circumstanțele cauzei, pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă.

2.3. Inculpatul Lazari Alexandru, care a solicitat casarea sentinței primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, non privativă de libertate.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- pedeapsa stabilită este prea aspră, la stabilirea pedepsei instanța trebuie să i-a în considerare gravitatea infracțiunii imputate, care legitimează o detenție provizorie, caracterul și gradul prejudiciabil al faptei imputate, modul comiterii infracțiunii. De asemenea urma să se ia în considerare persoana inculpatului, vârsta sa, faptul că inculpatul este o persoană fără antecedente penale, că are loc permanent de trai, precum și faptul că starea sănătății inculpatului este nefavorabilă, suferă de un șir de maladii și necesită asistență medicală, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru;

- pedeapsa cu închisoarea este cea mai gravă măsură de pedeapsă prevăzută de legea penală, ea se aplică doar în cazuri excepționale, când alte măsuri de pedeapsă nu pot fi aplicate, sau aplicarea lor nu ar atinge scopul pedepsei penale. În speță instanța nu a motivat din ce considerente aplică o pedeapsă atât de aspră, doar face mențiunea că pedeapsa este echitabilă.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Spînu Oleg în numele părții vătămate Prepeliță Constantin, și au fost admise apelurile declarate de către procuror și inculpat, casată sentința în latura pedepsei și a cheltuielilor de judecată, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Lazari Alexandru recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 1 an închisoare, cu

dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 1 an.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul Lazari Alexandru a săvârșit infracțiunea imputată lui, fapt ce a fost constatat din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Cu referire la pedeapsă, instanța de apel a atestat că pedeapsa aplicată are drept scop de a influența inculpatul de a-și revizui atitudinea față de valorile sociale și comportamentul față de membrii societății, or, pentru a-și atinge scopul, o pedeapsă penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că aceasta nu trebuie privită ca prețul pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă și excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, ci realizarea dreptății.

În continuare, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 75 Cod penal, a reținut că infracțiunea săvârșită de inculpat este mai puțin gravă, Lazari Alexandru la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost judecat, suferă de un șir de maladii și necesită asistență medicală, în calitate de circumstanțe atenuante săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave și faptul că Lazari Alexandru are un copil minor la întreținere, careva circumstanțe agravante, în rechizitoriu și în ședință de judecată nu au fost invocate de acuzatorul de stat, prin urmare nu s-au reținut în sarcina inculpatului.

Totodată, instanța de apel a menționat că nu poate reține în calitate de circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției de către inculpat, or judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la urmărirea penală, care are ca premisă recunoașterea faptelor indicate în rechizitoriu, astfel în acest caz pedeapsa care urmează a fi aplicată inculpatului urmează a fi stabilită în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, care stabilește o pedeapsă redusă, luându-se în considerare recunoașterea faptei, iar reținerea în calitate de circumstanță atenuantă și recunoașterea vinovăției ar însemna acordarea unei duble valențe juridice uneia și aceleiași circumstanțe.

Pornind de la gravitatea infracțiunii incriminate, de cele două circumstanțe atenuante stabilite în speță, instanța de apel a considerat că în privința inculpatului Lazari Alexandru, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, este echitabilă aplicarea unei pedepse cu închisoarea pe un termen de 1 an.

Instanța de apel a reiterat că din materialele cauzei, dar și din circumstanțele constatate și apreciate nu s-a evidențiat necesitatea ca inculpatul să execute real pedeapsa cu închisoare stabilită supra, din motivele invocate.

Astfel, instanța de apel, raportând circumstanțe reale și personale ale inculpatului Lazari Alexandru, reiterând comportamentul pozitiv al acestuia după comiterea faptei prejudiciabile, or circumstanțe care ar indica contrariul nu au fost prezentate, la norma menționată supra, consideră că în privința lui Lazari Alexandru sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 90 Cod penal, care reglementează condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, considerând-o drept una echitabilă, ținând cont de circumstanțele personale, în raport cu circumstanțele cauzei, față de regula examinării plurale a criteriilor ce caracterizează individualizarea pedepsei și va aplica în privința acestuia prevederile art. 90 Cod penal.

La acest capitol, instanța de apel a mai indicat că pedeapsa stabilită, executarea căreia va fi suspendată pe o perioadă de probațiune, reprezintă o pedeapsă proporțională atât cu gravitatea efectivă a faptelor comise de inculpat, cât și cu personalitatea acestuia, care se caracterizează pozitiv, a recunoscut vina, are la întreținere un copil minor, starea de sănătate fiind precară, având nevoie de asistență medicală.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Spînu Oleg în numele părții vătămate Prepelică Constantin, care fără a indica nici un temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Lazari Alexandru să-i fie stabilită o pedeapsă de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- la stabilirea pedepsei, instanțele de judecată nu au luat în considerare prevederile art. 61, 75 Cod penal, și nu au ținut cont de caracterul social periculos al faptei comise de către acesta, de consecințele care au survenit în urma comiterii infracțiunii;

- pedeapsa stabilită inculpatului Lazari Alexandru este vădit neproporțională celor comise de către acesta și urmările produse;

- în cadrul instanței de apel nu au fost respectate criteriile generale de individualizare a pedepsei, fapt ce a condus la stabilirea lui Lazari Alexandru a unei pedepse cu suspendare condiționată a executării închisorii, care ar indica la insuficiența legii penale în raport cu restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților cât și a altor persoane, ceea ce ar conduce, în final, la neatingerea scopului pedepsei penale;

- instanța de apel, apreciind și aplicând eronat prevederile art. 90 Cod penal, nu a luat în considerare comportamentul inculpatului în cadrul urmăririi penale examinării cauzei în instanța de judecată;

- concluzia instanței de apel precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal or, careva circumstanțe în acest sens nu au fost identificate, iar circumstanțele stabilite la caz sunt caracteristice majorității inculpaților.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru admisibilitatea acestuia, menționând că pedeapsa stabilită inculpatului Lazari Alexandru este vădit neproportională faptei comise, ce denotă că în cadrul instanței de apel nu au fost respectate pe deplin criteriile generale de individualizare a pedepsei, ce a avut ca rezultat stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță, se reține că recurentul deși nu invocă expres nici un temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, acesta își manifestă dezacordul cu individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Lazari Alexandru, precum și cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe o perioadă de probațiune, critici ce cad sub incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

În privința criticilor recurentului, precum că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de caracterul social periculos al faptei comise, urmările prejudiciabile, comportamentul inculpatului în cadrul urmăririi penale, iar circumstanțele stabilite la caz sunt caracteristice majorității inculpaților, Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate, or instanța de apel în decizia s-a și-a argumentat detaliat soluția sa privind pedeapsa stabilită și modul de executare a acesteia conform art. 61, 75, 90 Cod penal, a ținut cont de aceste circumstanțe enunțate supra, și de circumstanțele atenuante prezente la cauză, lipsa circumstanțelor agravante, precum și că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, fără a admite careva erori de fapt sau de drept, iar alegațiile invocate de recurent constituie opinia subiectivă a acestuia ce nu poate fi acceptată.

Astfel, motivarea instanței de apel, descrisă și la pct. 3.1. a prezentei decizii, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile se acceptă și se însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel just a i-a stabilit inculpatului Lazari Alexandru o pedeapsă echitabilă cu suspendarea executării acesteia, care, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei, își va atinge scopul pedepsei penale, or o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Subsidiar, Colegiul penal mai menționează că CtEDO în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza *Varga și alții v. Ungaria*, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza *Norbert Sikorski v. Polonia*, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza *Kyprianou v. Cipru*, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108). Or, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Spînu Oleg în numele părții vătămate Prepeliță Constantin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Lazari Alexandru Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată pe **15 noiembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor